

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tutkinnon muodostuminen ja yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen

11.9.2024

Tuija Artama ja Anne Liimatainen

Webinaarisarja Uudistuvat tutkinnon perusteet syksy 2024

- 28.8.2024 klo 14.00-16.00: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (yhteiset tutkinnon osat)
- 29.8.2024 klo 14.00-16.00: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (ammattilliset tutkinnon osat)
- **11.9.2024 klo 14.00-16.00: Tutkinnon muodostuminen ja yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen**
- 2.10.2024 klo 14.00-16.00: Pienet osaamiskokonaisuudet ammatillisessa koulutuksessa sekä paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuvat tutkinnon osat
- 31.10.2024 klo 14.00-16.00: Osaamisen arviointi
- 19.11.2024 klo 14.00-16.00: Perustutkinnon perusteista poikkeaminen ja osaamisen arvioinnin mukauttaminen

Webinaarin sisältö

- Tutkinnon perusteiden kehittämisen ajankohtaiset asiat
- Tutkinnon muodostuminen
- Yksilöllisten opintopolkujen rakentaminen

Tutkinnon perusteiden kehittämisen lähtökohtia

- Tutkinnon perusteiden tulee vastata työelämän osaamistarpeisiin, jolloin niitä tulee kehittää toimintaympäristön ja alojen muutosten myötä.
- Perustemuutosten taustalla perusteltu syy pohjautuen OPH:lle tehtyihin esityksiin, ennakointi- ja tutkimustietoon, tilasto- ja seurantatietoon, kansallisiin arviointeihin, koulutuspoliittisiin linjauksiin tai säädösmuutoksiin.
- Peruste uudistukset ovat harkittuja ja entistä enemmän kohdistuvat vain osaan tutkinnon perusteesta (esim. uusi valinnainen tutkinnon osa).
- Opetushallitus valmistelee tutkinnon perusteet yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän edustajien, työelämätoimikuntien, koulutuksen järjestäjien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.

Perustutkintojen peruste uudistukset

Voimaantulo 1.8.2024

1. Hammastekniikan perustutkinto
2. Kalatalouden perustutkinto
3. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto
4. Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto
5. Liiketoiminnan perustutkinto
6. Lääkealan perustutkinto
7. Matkailualan perustutkinto
8. Merenkulkualan perustutkinto
9. Pintakäsittelyalan perustutkinto
10. Prosessiteollisuuden perustutkinto
11. Ravintola- ja catering-alan perustutkinto
12. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
13. Teknisen suunnittelun perustutkinto

Voimaantulo 1.1.2025

1. Liikunnanohjauksen perustutkinto

Arvioitu voimaantulo 1.8.2025

1. Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto
2. Talotekniikan perustutkinto

- Tutkinnon perusteissa on otettu käyttöön yhteinen kriteeristö eri tutkinnon osiin
- Lisäksi on päivitetty osaaminen vastaamaan ajantasaisia työelämän tarpeita

Tutkintorakenteeseen liittyvät muutokset (nimimuutokset ja tutkintojen yhdistäminen)

Voimaantulo 1.8.2024

1. Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto (ent. lähiesimiestyön at)
2. Majoitus- ja ravitsemisalalan esihenkilötyön erikoisammattitutkinto (ent. majoitus- ja ravitsemisalalan esimiestyön eat)
3. Tuotannon esihenkilötyön erikoisammattitutkinto (ent. tuotannon esimiestyön eat)

Voimaantulo 1.1.2025

1. Laivasähköalan erikoisammattitutkinto (ent. laivasähkömestarin eat)
2. Turvallisuusalan erikoisammattitutkinto (ent. turvallisuusvalvojan eat)

OPH on tehnyt OKM:lle tutkintorakennetta koskevan muutosesityksen koskien uusia sosiaali- ja terveysalan ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Näihin sisällytettäisiin tarvittava osaaminen poistuvista alan tutkinnoista.

Käynnissä ja suunnitteilla olevat ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteudistukset

Arvioitu voimaantulo 1.1.2025

1. Liikenneopetusalan eat
2. Vanhustyön eat

Arvioitu voimaantulo 1.8.2025

1. Eläintenhoidon at
2. Eläintenhoidon eat
3. Hevostalouden at*
4. Maatalousalan at*
5. Seurakunta- ja hautauspalvelualan at
6. Rakennusalan työmaajohdon eat
(voimaan 1.6.2025)

* suunnitteilla, muutokset mahdollisia

Arvioitu voimaantulo 1.1.2026

1. Taideteollisuusalan at
2. Kuljetusalan at*
3. Lähiesihenkilötyön at

Arvioitu voimaantulo 1.8.2026 (tai myöhemmin)

1. Asioimistulkkauksen at*
2. Oikeustulkkauksen eat*
3. Media-alan at*
4. Tuotantotekniikan at
5. Liikunnan ja valmennuksen at*
6. Hieronnan at*
7. Luontoalan eat*
8. Prosessiteollisuuden at*
9. Taideteollisuusalan eat*

Nostoja OKM:n ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmän (Tutke4) ehdotuksista

At ja eat joustavuuden lisääminen

- Tutkinnon perusteita uudistetaan tietoon perustuen joustavasti ja entistä nopeammin
- Perustetyö voidaan kohdistaa yksittäisiin tutkinnon osiin
- Arvioidaan tarve ja mahdollisuudet valinnaisuuden lisäämiseen

Pienet osaamiskokonaisuudet

- Tutkinnon osat todetaan pieniksi osaamiskokonaisuuksiksi
- Tutkinnon osien kehittämisen tulee olla joustavaa ja toteutua työmarkkinoiden tarpeen pohjalta

Vihreän siirtymän osaamisen vahvistaminen

- Tunnistetaan vihreän siirtymän osaaminen ja sen edellyttämät muutostarpeet perusteisiin
- Vihreän siirtymän osaamistarpeet huomioidaan aina peruste uudistuksissa
- Lisätään at ja eat perusteisiin uusi valinnainen vihreän siirtymän tutkinnon osa

Digitalisaatioon liittyvän osaamisen vahvistaminen

- Digitalisaatioon liittyviä osaamistarpeita ja tutkinnon perusteiden uudistamistarpeita tarkastellaan ammattialakohtaisesti
- Ammatillisiin tutkintoihin digitaaliseen osaamiseen keskittyvä valinnainen tutkinnon osa tai osia

Perustaitojen ja oppimisvalmiuksien vahvistaminen

- Selvitetään, miten perustaitojen hankkimiseksi mahdollistetaan yksilölliset valinnat sekä opetus ja tuki osaamisen hankkimiseksi

Joustavuuden ja valinnaisuuden lisääminen

- Ammatillisissa perustutkinnoissa on jo useita tutkinnon osia, joilla mahdollistetaan valinnaisuus joustavasti myös muiden alojen tutkinnoista.
- Jatkossa lisätään myös ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perusteisiin mahdollisuus valita tutkinnon osa toisesta tutkinnosta, paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuva tutkinnon osa ja korkeakouluopinnot (jos ei ole erityistä syytä olla lisäämättä).
- Tarkoitus on yhtenäistää tutkinnon osien laajuuksia sekä ammattitaitovaatimusten kuvaamista eri tutkintotyypeissä ja eri alojen tutkinnoissa.

Digitalisaation ja vihreän siirtymän valinnaiset tutkinnon osat

- Ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin lisätään uudet valinnaiset tutkinnon osat, joita voi suorittaa myös yksittäisinä tutkinnon osina
 - Tutkinnon osien lausuntokierros lokamarraskuu 2024
- Uudet valinnaiset tutkinnon osat ja muut joustavuutta lisäävät elementit ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perusteisiin pyritään tekemään vuosien 2025-2027 kuluessa. Tarkempi aikataulusuunnitelma tulossa.

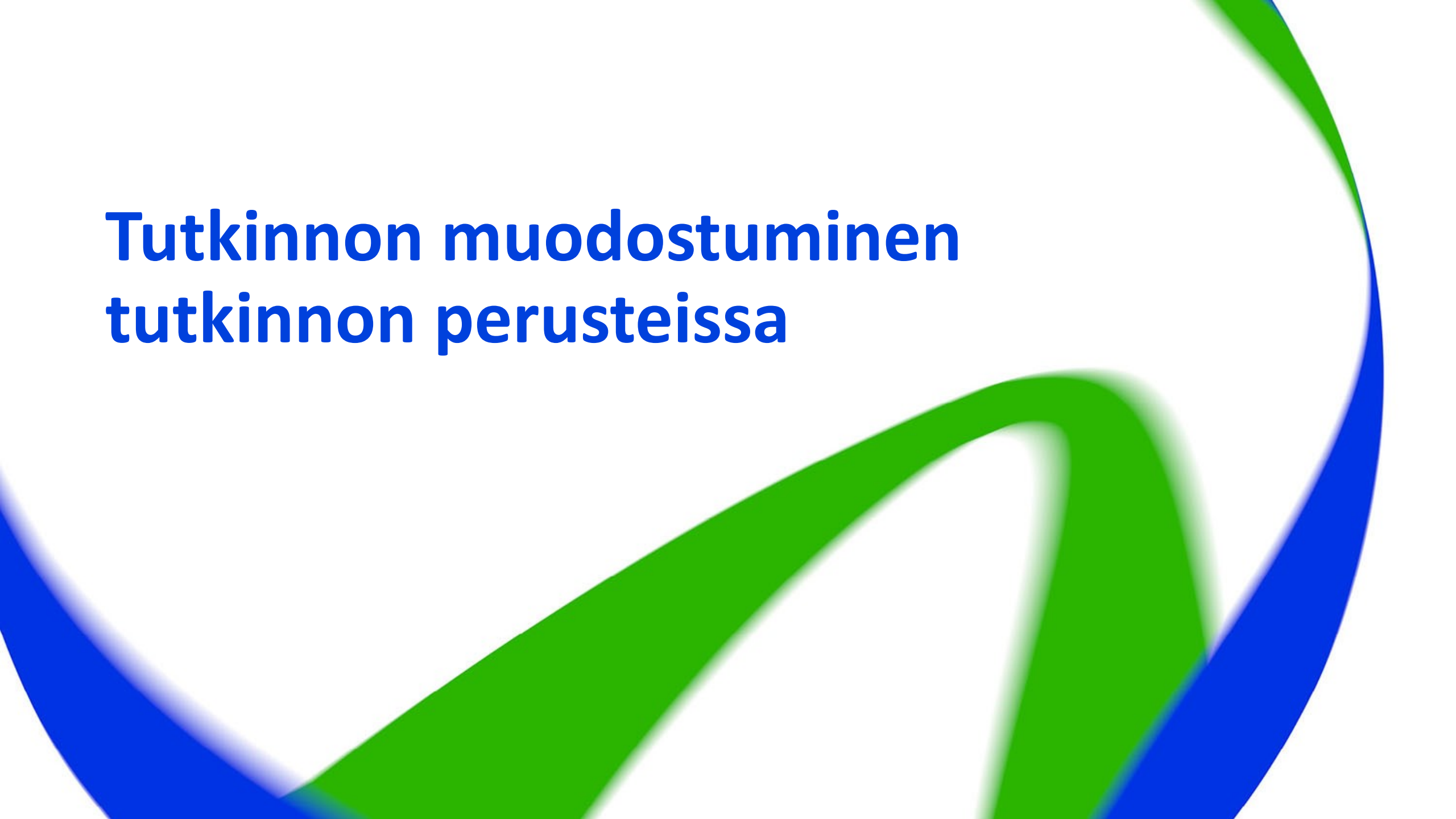
Digitalisaatioon liittyvä osaaminen

1. Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä 15 osp (AT)
2. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa 15 osp (AT)
3. Kehittyvien teknologioiden kokeilu 30 osp (AT)
4. Digitalisaation johtaminen 30 osp (EAT)
5. Kyberturvallisuuden edistäminen 30 osp (EAT)

Vihreän siirtymän osaaminen

1. Vihreän siirtymän edistäminen 15 osp (AT)
2. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen 30 osp (EAT)

Tutkinnon muodostuminen tutkinnon perusteissa

Lähtökohtia tutkinnon muodostumiseen

- Lainsäädännön mukaan tutkinnon perusteissa määrätään
 - **tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista** sekä tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden **laajuus osaamispisteinä** siltä osin, kuin näistä ei säädetä 13 §:ssä tai sen nojalla.
- **Tutkinnon muodostuminen määrätään tutkinnon perusteissa ja se vaihtelee tutkinnon perusteittain.** Tutkintoon edellytettävien pakollisten ja tutkinnon osien määrä vaihtelee tutkinnon perusteittain ja se on tärkeä ottaa huomioon henkilökohtaistamisessa. Kaikkia tutkinnon osia voi suorittaa myös yksittäisinä osina ilman koko tutkinnon suorittamista.

Yksilölliset opintopolut

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and flow. The green line is more prominent in the center, while the blue line is visible on the left and right sides.

Urasuunnitelma

- Oikean tutkinnon valinta
- Ohjaus tutkinnon vai tutkinnon osien suorittamiseen
- Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017, 9 §) velvoittaa laatimaan tutkintokoulutuksessa olevalle opiskelijalle urasuunnitelman
 - Urasuunnitelma ohjaa opintojen henkilökohtaistamista

Urasuunnitelma ja osaamisen tunnustaminen

- Mitä tunnustetaan ja tunnustetaan?
 - Koulutuksen järjestäjän tulee tunnustaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, joka vastaa tutkinnon perusteiden pakollista osaamista ja joka voidaan tunnustaa sisällyttämällä. Osaamisen tunnustamisesta, joka olisi mahdollista tunnustaa tutkinnon valinnaiseen osaamiseen, keskustellaan opiskelijan kanssa.
 - Kouluttautumisen aikana tavoitteena hankkia osaamista, jota ei vielä ole

Urasuunnitelma ja henkilökohtaistaminen

- Tutkintoon sisältyvä valinnainen osaaminen
 - Valintojen ajoitus
 - Valinnaisen osaamisen suunnittelu yhdessä opiskelijan kanssa urasuunnitelman pohjalta
 - Opiskelijakohtaiset erilaiset osaamisen hankkimisen tavat
 - Oppimisvalmiudet huomioiden
 - Oppisopimuskoulutuksessa osaamista hankitaan koulutuksen järjestäjän oppimisympäristöissä niiltä osin, kuin osaamista ei voida hankkia työpaikalla
 - Opiskelijakohtaiset erilaiset osaamisen osoittamisen tavat (ytot)
- > Henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelman päivittäminen

Koulutustarjonta

- Opiskelijan mahdollisuus valita tutkinnon perusteiden mukaisia tutkinnon osia
 - Valinnaisten tutkinnon osien ja osa-alueiden tarjonta
 - Tarvittaessa mahdollisuus hankkia osaamista toiselta koulutuksen järjestäjältä
 - Mahdollisuus hankkia osaamista työpaikalla, vaikka ko. tutkinnon osaan ei järjestettäisi lähiopetusta oppilaitoksessa
 - Mahdollisuus valita tutkinnon osia toisesta ammatillisesta tutkinnosta

Koulutustarjonta

- Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen tai osaamistavoitteisiin perustuva osaaminen
 - Ammatilliset tutkinnon osat: työelämän tarpeiden mukainen osaaminen, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin
 - Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet: osaamisen tulee tukea tutkinnon perusteissa määriteltyä yhteisten tutkinnon osien osaamista

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

ammattillinenkoulutus@oph.fi

